Dodatok č. 1 k
školskému poriadku
Súkromnej materskej školy, Púpavová ulica 4108/12, Cabaj – Čápor

Š*TANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ*

Školský rok 2024/2025

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou prílohy školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach**. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu; rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickej príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní[32].

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu *„zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“*. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov*

alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná[2b)] pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania."

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno- patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.

- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebieha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program[39], individuálny učebný plán[40] alebo poskytnuté podporné opatrenia[41].

- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

PLÁN UPLATŇOVANIA ŠTANDARDOV DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVEA VZDELÁVANÍ

I. IDENTIFIKÁCIA A ANALÝZA AKTUÁLNEHO STAVU

Aktuálna prax v MŠ:

- **Dobré príklady uplatňovania štandardov:**
  - V triedach sú deti z rôzneho sociálneho, kultúrneho aj jazykového prostredia bez rozdeľovania podľa týchto znakov.
  - Výchovno-vzdelávacie aktivity sú zamerané na rozvoj spolupráce, empatie a rešpektu.
  - Pedagogický personál využíva individualizovaný prístup v rámci denného režimu.
  - Zamestnanci absolvovali školenia o inkluzívnom vzdelávaní a dodržiavaní ľudských práv.
  - V triedach sa realizujú aktivity zamerané na rozvoj empatie a rešpektu k odlišnostiam.
- **Identifikované nedostatky:**
  - Chýbajú systematické prístupy k práci s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia (napr. z MRK).
  - Slabá spolupráca s niektorými rodičmi, nedostatočná komunikácia a nízka účasť na školských aktivitách.
  - Nedostatočná jazyková podpora pre deti, ktoré nemajú materinský jazyk slovenský.
- **Príčiny:**
  - Nedostatok metodickej podpory na prácu s diverzitou v predprimárnom vzdelávaní.
  - Nedostatok metodickej podpory a školení zameraných na desegregáciu.
  - Obmedzené možnosti profesijného rozvoja zamestnancov v téme inklúzie.
  - Chýbajúce personálne kapacity (napr. školský psychológ, sociálny pedagóg).

II. CIELE A VÍZIA PLÁNU

- **Vízia:**
  - Materská škola ako inkluzívne a podnetné prostredie, kde každé dieťa má rovnaký prístup k podpore, rozvoju a prijatiu.
  - Inkluzívna škola, kde sa každý žiak bez ohľadu na pôvod, jazyk alebo sociálne zázemie cíti akceptovaný a má rovnaké šance na úspech.
- **Výzva:**
  - Zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetky deti, aj pri narastajúcej rozmanitosti skupín (sociálna, jazyková, kultúrna).
  - Zvýšenie kvality vzdelávania v prostredí, kde sa vyskytuje vysoká miera sociálnej a kultúrnej diverzity.
- **Ciele:**

- **Krátkodobé:**
  - Zvýšiť povedomie o desegregácii medzi zamestnancami.
  - Poskytnúť školenia pre zamestnancov v oblasti rozmanitosti a desegregácie.
  - Zaviesť inkluzívne pedagogické prístupy do každodennej praxe.
  - Vypracovať nástroje na lepšiu komunikáciu s rodičmi.
- **Dlhodobé:**
  - Vytvoriť školskú kultúru založenú na rovnosti a rešpekte k rozmanitosti.
  - Zabezpečiť trvalo zmiešané triedy bez rizika segregácie.
  - Posilniť spoluprácu s rodičmi a externými odborníkmi.
- **Priorita:**
  - Podpora rovnosti v predprimárnom vzdelávaní a odbúranie akýchkoľvek foriem diskriminácie či segregácie.
- **Oblasť rozvoja:**
  - Pedagogické prístupy a metodika.
  - Rozvoj interkultúrnych kompetencií.
  - Rozvoj jazykových kompetencií u detí s iným materinským jazykom.
- **Možnosti zlepšenia:**
  - Zaviesť pravidelné rodičovské stretnutia a rôzne spoločné aktivity.
  - Využiť pomoc terénnych sociálnych pracovníkov alebo kultúrnych mediátorov.
- **Potrebná zmena:**
  - Zabezpečiť, aby zloženie tried bolo zmiešané, nie formované podľa pôvodu či znevýhodnenia.
  - Posilnenie tímovej spolupráce medzi učiteľmi a odbornými zamestnancami.

III. KROKY NA ZLEPŠENIE AKTUÁLNEJ SITUÁCIE

- **Opatrenia:**
  - Interné vzdelávanie pedagogického tímu o štandardoch desegregácie a inklúzii.
  - Príprava jazykových a kultúrne citlivých materiálov pre deti aj rodičov.
  - Realizácia workshopov s rodičmi.

Časový harmonogram a zodpovednosti:

Aktivita	Termín	Zodpovedná osoba
Interné školenie o inklúzii	september 2025	riaditeľka
Stretnutia s rodičmi	2 x ročne	triedne učiteľky

IV. PODPORA A SPOLUPRÁCA

- **Možní partneri:**
  - **NIVAM** – metodická podpora a školenia.
  - **Neziskové organizácie** (Step by Step, Aquabellastars,...)
  - **Centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.**

- **Zapojenie rodičov a komunity:**
  - Pravidelné stretnutia, tvorivé dielne (jesenné, vianočné, veľkonočné, Deň rodiny,..)
  - Tlmočenie informácií do jazyka rodičov (ak je potrebné).

V. OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY

- **Ukazovatele zlepšenia:**

  - Zvýšená účasť detí z rôznych prostredí v bežných zmiešaných triedach.
  - Pozitívna spätná väzba od rodičov .
  - Zvýšený počet podujatí pre rodičov.
  - Vyššia účasť rodičov na školských aktivitách.
  - Zlepšené adaptačné a jazykové schopnosti detí.

VI. ZDROJE A FINANCOVANIE

- **Potrebné zdroje:**
  - Ľudské: asistent učiteľa.
  - Materiálne: interaktívne pomôcky, jazykové obrázkové karty, metodické príručky, didaktické pomôcky,
  - Školenia a kurzy: inklúzia, podporné opatrenia, diagnostika, duševné zdravie...
- **Možnosti financovania:**
  - Projekty cez Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže SR.
  - Národné projekty (NIVAM, Ministerstvo školstva).
  - Granty.
  - Európske fondy a výzvy v oblasti predprimárneho vzdelávania.

VII. KOMUNIKÁCIA A ZDIEĽANIE VÝSLEDKOV

Spôsoby informovania:

- Interné: pedagogické porady, stretnutia podľa potreby.
- Externé: školský web, infonástenky.
- Stretnutia so zriaďovateľom.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

1. ZÁSADY DESEGREGÁCIE

1.1 Rovnosť príležitostí

- Všetky deti majú právo na rovnaké podmienky a prístup k vzdelávaniu bez ohľadu na etnický pôvod, náboženstvo, jazyk, zdravotný stav alebo sociálno-ekonomické zázemie.
- V triedach a priestoroch školy sa vytvára prostredie, ktoré podporuje spoluprácu, rešpekt a vzájomné porozumenie.

1.2 Podpora inkluzívneho prostredia

- Škola podporuje rozvoj detí na základe ich individuálnych potrieb a záujmov, pričom rešpektuje ich rozdiely a kultúrnu rozmanitosť.

2. POSTUPY NA ZABEZPEČENIE DESEGREGÁCIE

2.1 Rozdelenie detí do tried

- Pri rozdeľovaní detí do tried sa dbá na ich rovnomerné zastúpenie z rôznych prostredí.
- Triedy budú zostavené na základe veku detí a ďalších pedagogických kritérií, pričom sa zabráni vytváraniu homogénnych skupín.
- Rozhodovanie o zaradení dieťaťa bude transparentné a s informovaným súhlasom rodičov.

2.2 Organizácia aktivít

- Aktivity v rámci škôlky (napr. hry, tematické dni, exkurzie) budú navrhnuté tak, aby podporovali interakciu medzi deťmi z rôznych prostredí.
- Zahrnutie tém, ktoré podporujú multikultúrne vzdelávanie, ako sú sviatky, tradície a zvyky rôznych kultúr.

2.3 Prispôsobenie vzdelávacích postupov

- Učitelia budú prispôsobovať vzdelávacie metódy potrebám detí s rôznymi jazykovými a kultúrnymi skúsenosťami.
- Používanie vizuálnych pomôcok, hier a aktivít, ktoré podporujú porozumenie a komunikáciu.

3. ŠKOLENIA A PODPORA ZAMESTNANCOV

- Pedagogickí zamestnanci sa pravidelne zúčastňujú školení zameraných na inklúziu, desegregáciu a prácu s rôznorodými skupinami.
- Poskytovanie metodických príručiek a odborných konzultácií na riešenie konkrétnych situácií.

4. SPOLUPRÁCA S RODIČMI

4.1 Informovanie rodičov

- Rodičia sú pravidelne informovaní o zásadách desegregácie v MŠ.

4.2 Participácia rodičov

- Rodičia majú možnosť participovať na aktivitách školy a poskytovať návrhy na zlepšenie podmienok.
- Sú vítaní ako dobrovoľníci pri organizovaní podujatí, ktoré podporujú rozmanitosť a spoluprácu.

5. MONITOROVANIE A HODNOTENIE DESEGREGÁCIE

5.1 Mechanizmy monitorovania

- Pravidelné hodnotenie rozdelenia detí do tried a monitorovanie interakcií medzi deťmi rôzneho pôvodu.
- Zber spätnej väzby od učiteľov, rodičov a detí na kvalitu inkluzívnych praktík.

5.2 Riešenie podnetov a sťažností

- Zriadenie schránky na podnety a návrhy rodičov alebo zamestnancov týkajúcich sa možnej diskriminácie.
- Každý podnet bude riešený zodpovednou osobou alebo radou školy do 14 dní od jeho prijatia.

6. SANKCIE ZA PORUŠOVANIE ZÁSAD DESEGREGÁCIE

- Akékoľvek porušenie zásad rovnakého prístupu bude riešené v súlade s vnútorným poriadkom MŠ.
- V prípade diskriminačného alebo segregujúceho správania zamestnancov alebo detí sa prijmú nápravné opatrenia a pedagogické intervencie.

Tento školský poriadok zabezpečuje, že všetky deti majú možnosť rozvíjať sa v prostredí, ktoré podporuje rovnosť, rešpekt a rozmanitosť. Všetci zamestnanci, rodičia a deti sú zodpovední za dodržiavanie týchto zásad.

Článok 3

Záverečné ustanovenia

Prerokované v pedagogickej rade dňa: 28.01.2025

Tento dodatok je platný v plnom rozsahu od 01. februára 2025.